

+ Celebración: "DÍA DE MORTOS"

Esta é unha das festividades máis importantes para os mexicanos, incluso está declarada **Patrimonio Inmaterial da Humanidade** pola **UNESCO**. Para os mexicanos este día non é motivo de tristeza, todo o contrario, é unha data alegre na que recordan aos seus seres queridos. Son días cheos de cor, festa e tradición para compartir en familia.

Esta celebración ten lugar os días **1 e 2 de novembro** de cada ano. O día 1 recordan aos nenos e o día 2 aos adultos.

Recordamos: Un ano ten _____ meses e o mes de novembro e o número _____.

Neste calendario de 2020 busca que días da semana son o 1 e o 2 de novembro.

XANEIRO							FEBREIRO							MARZO							ABRIL											
S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S					
				1	2	3							1																			
5	6	7	8	9	10	11	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7					1	2	3	4				
12	13	14	15	16	17	18	9	10	11	12	13	14	15	8	9	10	11	12	13	14					12	13	14	15	16	17	18	
19	20	21	22	23	24	25	16	17	18	19	20	21	22	15	16	17	18	19	20	21					19	20	21	22	23	24	25	
26	27	28	29	30	31		23	24	25	26	27	28	29	22	23	24	25	26	27	28					26	27	28	29	30			
MAIO							XUÑO							XULLO							AGOSTO											
S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S					
					1	2							1														1					
3	4	5	6	7	8	9	7	8	9	10	11	12	13													2	3	4	5	6	7	8
10	11	12	13	14	15	16	14	15	16	17	18	19	20	12	13	14	15	16	17	18						9	10	11	12	13	14	15
17	18	19	20	21	22	23	21	22	23	24	25	26	27	19	20	21	22	23	24	25						16	17	18	19	20	21	22
24	25	26	27	28	29	30	28	29	30					26	27	28	29	30	31							23	24	25	26	27	28	29
31																											30	31				
SETEMBRO							OCTUBRO							NOVEMBRO							DECEMBRO											
S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S					
																											1	2	3	4	5	
6	7	8	9	10	11	12	4	5	6	7	8	9	10	8	9	10	11	12	13	14						6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	11	12	13	14	15	16	17	15	16	17	18	19	20	21						13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26	18	19	20	21	22	23	24	22	23	24	25	26	27	28						20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30				25	26	27	28	29	30	31	29	30												27	28	29	30	31	

Durante estes días as familias mexicanas adoitan acudir aos *panteóns* a adornar con flores e ofrendas as tumbas dos seus seres queridos. Mentres, nas casas, colocan **altares de mortos** para que durante estes días as almas regresen do máis aló e visiten ás súas familias.

-Actividade: podemos comentar as similitudes e diferenzas coa celebración que se fai aquí deste día.

Os **altares de mortos** comezan a montarse dende o día *30 ou 31 de outubro* e permanece ata o *2 ou 3 de novembro*. Todo altar debe levar unha serie de **elementos**: (podedes ir véndoos na ilustración que vai a continuación da explicación)

1. **Arco**: Representa o mundo dos mortos. Adórnase con flores de cempasúchil.
2. **Auga**: Reflexa a pureza da alma e o ciclo continuo da vida.
3. **Niveis**: teñen polo menos dous niveis (a terra e o ceo).
4. **Copal ou Incenso**: purifica o ambiente.
5. **Fotografías**: no nivel máis alto colócanse as fotografías do defunto.
6. **Alimentos, froitas e bebidas**: as favoritas do defunto.
5. **Pan**: Alimento para las ánimas.
6. **Miniaturas**: de caveiras facendo cousas.
7. **Sal**: Simbolizala purificación dos espíritos.
8. **Flores**: O cempasúchil ,o seu aroma guía aos espíritos ao mundo dos vivos.

9. **Caveiras:** de azucre ou arxila. Moi coloridas.
10. **Pan de mortos:** con forma de bolo, está adornado con osos que forman unha cruz e unha bola arriba —o cranio—..
11. **Velas:** a luz guía para ás ánimas para que cheguen aos seus fogares.
12. **Papel picado:** Representa a alegría pola visita dos defuntos.
13. **Obxectos persoais:** Os máis queridos polos defuntos.

Extras: doces, útiles para o aseo, cruces, petates, ...

(información sacada da *Revista Muy Interesante*)

(Ilustración: Óscar Medina)

"Trouleando polo Mundo" , proxecto da Aula Marrón

Localiza na imaxe:

- Marca cunha cruz o Arco de flores.
- Cantos vasos de auga hai?_____.
- Rodea o marco de fotos no que sale a muller.
- Cantos pans de morto hai na imaxe?_____.
- Rodea as velas.
- Cantas caveiras hai en total no altar?_____.
- Nomea ou sinala polo menos dous xoguetes do altar.
_____e _____.

Pois imos aproveitar o que estivemos a aprender sobre esta festividade, para facer unha nova e saborosa receita sacada da páxina *guiainfantil.com*...

o **PAN DE MORTO**.

INGREDIENTES:

- 500 gr de fariña
- 30 gr de levadura
- 225 gr de manteiga ou margarina
- 4 OVOS
- 75 ml de leite
- 150 gr de azucre
- Raiadura de 1 limón
- 1 cullerada de esencia de azar
- 1 cullerada de manteiga para decorar
- 50 gr de azucre para decorar

ELABORACIÓN:

1. Pon nun bol a fariña, o azucre, os 3 ovos e a ralladura de limón. Remove ben.
2. Por outro lado, mestura o leite e a levadura e engádeos ao bol. Engade a auga de azar e a manteiga e remove. Xa podes pasar a masa a unha superficie plana e amasar coas mans. Trabállaa ben para que se vaia endurecendo.
3. Cando estea compacta déixaa nun bol, tápaa cun trapo e deixa que repouse unha hora.
4. Volve a amasar e fai dúas bolas, unha máis grande que outra. Pon a grande sobre unha bandexa de forno previamente untada en manteiga.
5. Divide a bola pequena en anacos e amásaos dándolles forma de óso. Colócaos sobre a bola grande e deixa que repouse media hora.
6. Píntao con la xema dun ovo batido y enforna durante 20 o 25 minutos a 180º.

“As Catrinas”

Este personaxe xurdiu fai máis de cen anos como unha burla aos indíxenas mexicanos que se avergoñaban das súas orixes e costumes, e era coñecida polo nome de “La Calavera Garbancera”.

Pero foi con **Diego Rivera**, si si, o marido de Frida Kahlo, con quen acadou o seu máximo esplendor cando a introduce nun dos seus murais e a denomina “La Catrina”. Presta atención! Frida sae no mural, localízase e arredéase.

Hoxe en día as Catrinas represéntanse adornadas con fermosos sombreiros e flores.

COLOREA A CATRINA AO TEU GUSTO

“Trouleando polo Mundo” , proxecto da Aula Marrón

DESCOMPÓN OS SEGUINTES NÚMEROS

$$135 = 100 + 30 + 5 \quad 74 =$$

$$68 = \quad 26 =$$

$$202 = \quad 89 =$$

$$85 = \quad 1236 =$$

$$324 = \quad 108 =$$

$$836 = \quad 1084 =$$

$$605 = \quad 949 =$$

$$293 = \quad 518 =$$

Recorta as pezas do quebraCabezas e pégaas..

"Trouleando polo Mundo" , proxecto da Aula Marrón

Recorta as pezas do quebraCabezas e pégaas...

"Trouleando polo Mundo" , proxecto da Aula Marrón

Rodea a Caveira que é igual á do modelo:

Pon moita atención!!!

- Rodea de amarelo a caveira cun corazón na fronte.
- Rodea de vermello a caveira con cruces nos ollos.
- Rodea de azul as caveiras con flores nos ollos.
- Rodea de verde a caveira cunha cruz na fronte.

ARRODEA DE AS CATRINAS QUE MIRAN CARA Á DEREITA E DE AS QUE MIRAN CARA A ESQUERDA.

Tabla de multiplicar desordenada:

$2 \times 6 = \underline{\quad}$

$2 \times 8 = \underline{\quad}$

$2 \times 4 = \underline{\quad}$

$2 \times 2 = \underline{\quad}$

$2 \times 3 = \underline{\quad}$

$2 \times 9 = \underline{\quad}$

$2 \times 7 = \underline{\quad}$

$2 \times 5 = \underline{\quad}$

$2 \times 1 = \underline{\quad}$

$2 \times 10 = \underline{\quad}$

www.edufichas.com

Resultados múltiples: marca el correcto.

2×6

12

8

6

2×7

16

10

14

2×3

9

8

6

2×5

15

10

5

www.edufichas.com

Tabla de multiplicar desordenada:

$3 \times 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

$3 \times 1 = \underline{\hspace{2cm}}$

$3 \times 6 = \underline{\hspace{2cm}}$

$3 \times 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

$3 \times 9 = \underline{\hspace{2cm}}$

$3 \times 10 = \underline{\hspace{2cm}}$

$3 \times 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

$3 \times 5 = \underline{\hspace{2cm}}$

$3 \times 7 = \underline{\hspace{2cm}}$

$3 \times 2 = \underline{\hspace{2cm}}$

www.edufichas.com

Resultados múltiples: marca el correcto.

3×3

10

9

6

3×10

30

10

33

3×9

27

12

31

3×7

12

21

17

www.edufichas.com

FICHA Nº

NOMBRE _____

$$\begin{array}{r} 9\ 3\ 9\ 3 \\ - 7\ 4\ 7\ 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1\ 9\ 2\ 8 \\ - 0\ 7\ 6\ 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7\ 2\ 5\ 6 \\ - 2\ 7\ 1\ 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3\ 6\ 7\ 7 \\ - 1\ 3\ 5\ 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6\ 4\ 5\ 7 \\ - 4\ 1\ 9\ 1 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7\ 2\ 9\ 3 \\ - 0\ 8\ 9\ 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2\ 5\ 1\ 7 \\ - 1\ 1\ 7\ 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2\ 4\ 4\ 4 \\ - 0\ 7\ 6\ 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3\ 9\ 2\ 7 \\ - 0\ 2\ 7\ 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2\ 7\ 8\ 6 \\ - 0\ 6\ 6\ 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1\ 7\ 6\ 5 \\ - 0\ 9\ 5\ 5 \\ \hline \end{array}$$

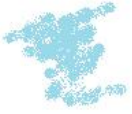
$$\begin{array}{r} 3\ 6\ 7\ 8 \\ - 2\ 5\ 8\ 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2\ 3\ 2\ 9 \\ - 0\ 8\ 8\ 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8\ 7\ 5\ 6 \\ - 7\ 5\ 9\ 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7\ 2\ 9\ 2 \\ - 5\ 5\ 5\ 1 \\ \hline \end{array}$$

CALCULA E COLOREA.

$2 \times 2 = \square$

$7 \times 1 = \square$

$4 \times 2 = \square$

$3 \times 1 = \square$

$2 \times 1 = \square$

$1 \times 1 = \square$

$1 \times 5 = \square$

$3 \times 0 = \square$

$3 \times 2 = \square$

www.pilactam.com Recursos e información para docentes.

DIA DE MORTOS

Y	Q	V	K	V	W	Y	W	D	W	X	X	V	I	O
B	P	Q	T	E	G	Y	T	D	A	R	D	V	B	J
R	V	Q	C	L	C	G	N	S	B	F	P	T	W	F
C	B	E	C	A	J	K	C	N	C	Q	L	P	P	G
K	B	Q	W	Z	A	J	A	V	R	N	M	W	H	Q
K	F	L	O	R	E	S	T	P	U	K	O	D	C	O
M	S	S	A	R	C	O	R	A	Z	V	I	X	Q	M
Z	H	Y	C	F	R	O	I	T	A	S	X	D	L	C
Q	Z	L	Y	W	K	A	N	K	B	O	T	W	F	G
G	O	G	Q	Q	A	W	A	A	U	G	A	Z	P	U
U	C	N	J	P	A	N	D	E	M	O	R	T	O	B
F	C	A	V	E	I	R	A	Y	X	T	T	Q	V	S
O	A	L	T	A	R	J	D	O	F	G	U	O	V	H
P	Z	B	V	J	O	F	U	F	M	F	S	Z	N	Q
L	N	N	C	R	V	H	Q	K	A	B	U	K	E	Z

ALTAR	ARCO
AUGA	CATRINA
CAVEIRA	CRUZ
FLORES	FROITAS
PANDEMORTO	VELA

O corpo

Moi relacionado coas Catrinas está o tema do corpo humano, e máis concretamente o **ESQUELETO**.

RECORDAMOS!!!

O **esqueleto** é o conxunto de ósos que sostén o noso corpo e que protexe algúns órganos internos (como o cerebro o corazón). Permítenos camiñar, saltar,... O noso esqueleto está composto por 206 ósos aproximadamente e cada un co seu propio nome.

Na seguinte páxina atoparás unha imaxe cos principais ósos do noso corpo que seguro coñeces de sobra. Repásaos e despois, sen facer trampas, intenta escribir na seguinte ficha os nomes de cada un. Ánimo!!! Ti podes!!!

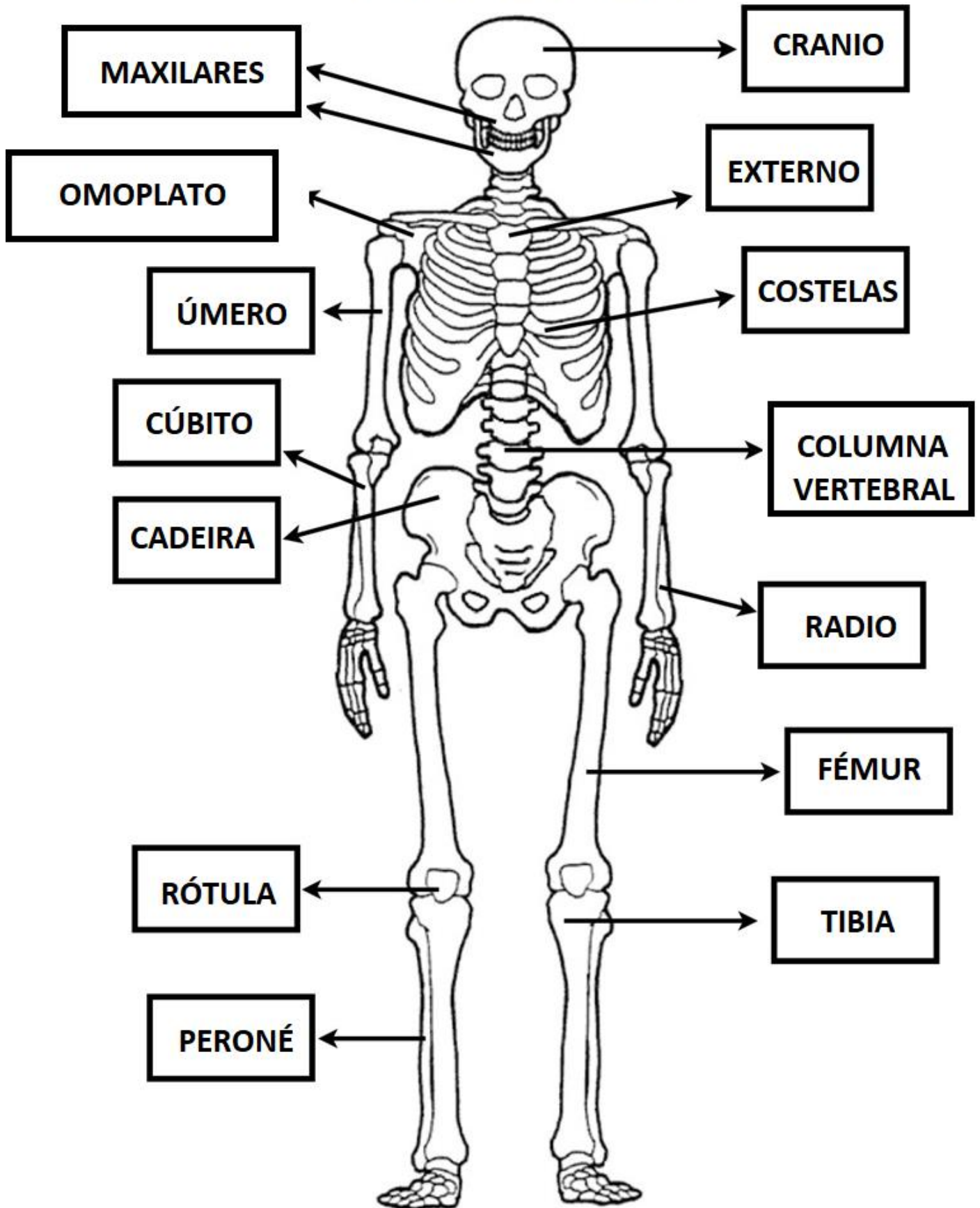
Nestes enlaces poderás ver algúns vídeos relacionados. Pincha neles!

<https://youtu.be/lg8JdHrlwXw>

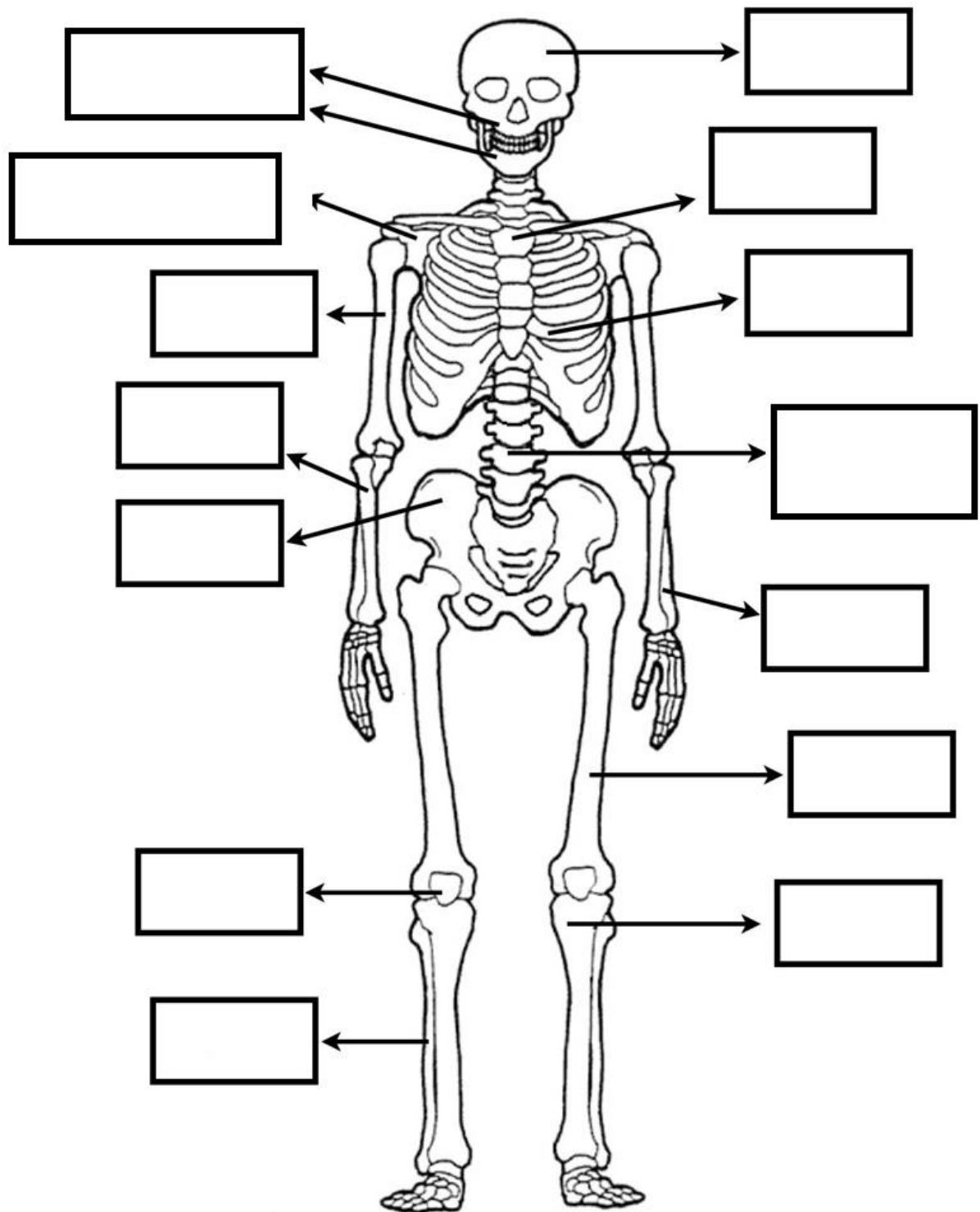
<https://youtu.be/qBNb8FwOIZQ>

<https://youtu.be/TVy1DK5JCE8> (curiosidades do esqueleto, moi interesante!!!)

O ESQUELETO

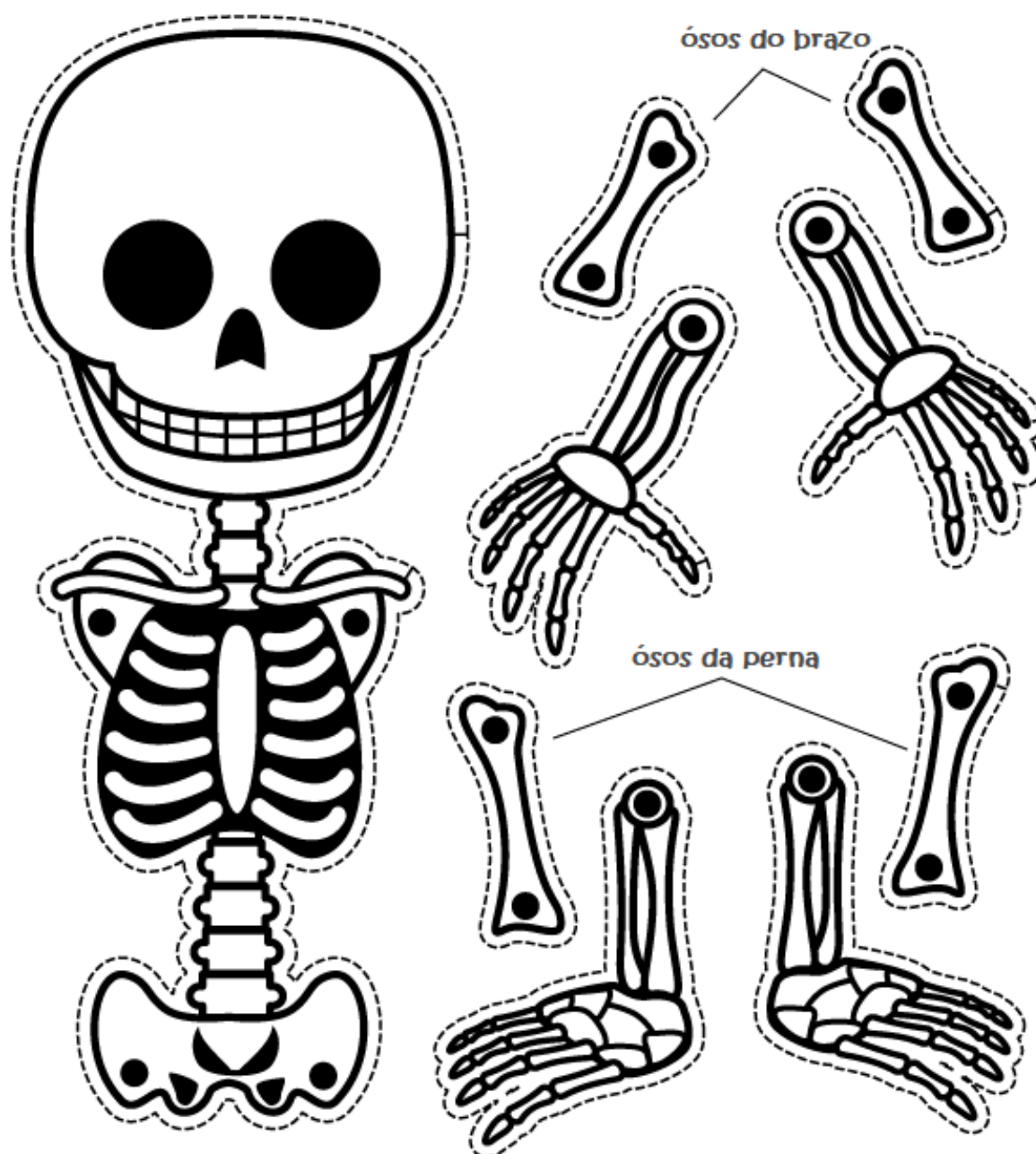

COLOCA O NOME DE CADA ÓSO NO SEU SITIO

COSTELAS	OMOPLATO	CRANIO	TIBIA
	COLUMNA VERTEBRAL		
MAXILARES	RÓTULA	RADIO	PERONÉ
CADEIRA	CÚBITO	ÚMERO	EXTERNO
	FÉMUR		

MONTA O TEU PROPIO ESQUELETO.

Recorta as pezas polas liñas de puntos. Necesitarás palomillas pequenas para unir os ósos.

Se non tes, simplemente recorta e pega as pezas montadas sobre unha cartolina negra.

